

תת"ע 2809/08/20 - מדינת ישראל נגד שביט צפורה גור

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

תת"ע 2809-08-20 מדינת ישראל נ' גור
תיק חיצוני: 95500635669

בפני כבוד השופט אהרן האוזרמן
המאשימה
מדינת ישראל באמצעות מדור תביעות אגף התנועה ע"י
עוה"ד רפ"ק אלונית גוחשטיין
נגד
הנאשמת
שביט צפורה גור
החלטה

בפני בקשת המבקשת, לחייב את המשיבה בהשבת הוצאות הגנתה ובפיצוי ראוי בגין נזקים שנגרמו לה לטענתה כתוצאה מניהול ההליך שנפתח בביהמ"ש בתיק זה, אשר עוד קודם לניהולו ובסמוך לאחר ישיבת ההקראה הראשונה, הודיע המאשימה על חזרתה מאישום, ובהמשך החלטתי על זיכוי המבקשת מכל אשמה.

כתב האישום והשתלשלות ההליכים:

ביום 11.08.20 הוגש במזכירות ביהמ"ש כתב אישום כנגד המבקשת, המייחס לה עבירה של אי ציות לתמרור 301 (זכות קדימה) בניגוד לתקנות 64(ג) ו-22(א) לתקנות התעבורה, כמפורט במסמך "**הזמנה לדין וכתב אישום**" שנחתם ע"י תובע מטעם המשטרה, בעקבותיו נפתח כנגד הנאשמת התיק הנ"ל והנאשמת זומנה להקראה בבית המשפט.

מדובר בדו"ח שנרשם כנגד המבקשת, לאחר שהעבירה לכאורה הוסרטה ותועדה על ידי אזרח במסגרת פרוייקט "שומרי הדרך" בו צילומי עבירות תעבורה לכאורה מועברים באופן מקוון למרכז שליטה של המשטרה ולאחר שהצילומים נבחנים, נשלח דו"ח בהתאם לבעלים הרשום של הרכב.

ביום 01.12.20 התקיים דיון הקראה בנוכחות המבקשת. כתב האישום הוקרא לנאשמת ונרשם מפיה "מענה" לכתב האישום. הנאשמת כפרה בעובדות כתב האישום, העלתה טענות לגבי חומר הראיות (הסרטון) והתיק נקבע לשמיעת הוכחות בפני ליום 07.01.21.

ביום 05.01.21 הודיעה המאשימה לבית המשפט בכתב על חזרה מאישום, ובקשה לבטל את כתב האישום ואת דיון ההוכחות. בהחלטתי מאותו יום קבלתי את הבקשה והורתי בהתאם לסעיף 94(א) לחסד"פ, על זיכוי הנאשמת.

המבקשת תובעת השבת "הוצאות שנעשו לשם הכנה לדיון" וכן "שיפוי עבור זמן ועגמת נפש" וזאת על פי הערכה בסך כולל של 5000 ₪. בהמשך העבירה המבקשת מספר "הודעות" משלימות להבהרת המאמצים שעשתה על מנת להתכונן למשפטה.

ראוי להוסיף כי בטרם ישיבת ההקראה העבירה המבקשת לבית המשפט מספר בקשות בהם פרטה את טענתה העיקרית לגבי הסרט בו תועדה לכאורה העבירה המיוחסת לה, ואף עתרה ב"תביעה שכנגד" לפצות אותה בסכום של 15,000 ₪.

הדיון בבקשה - טענות הצדדים:

המבקשת טוענת כי יש לחייב את המשיבה בעיקר משום שעוד קודם לדיון בבית המשפט הוברר לה לאחר שפנתה וקיבלה מהמשרה את הסרטון בו צולמה העבירה (לשיטת המשרה) כי מדובר לטענתה בסרטון "ערוך" המורכב למעשה מ-3 סרטונים שחוברו יחד. משום כך, ומשום שהמבקשת טענה כי לא בצעה את העבירה המיוחסת לה, בקשה לבטל את כתב האישום כנגדה.

הוצגה על ידי המבקשת תכתובת עם המשרה ובה עמדת המשרה כי הסרטים לא נערכו. ראוי לציין כי הסרט המלא הועבר למבקשת על ידי המשרה עוד בטרם הדיון בביהמ"ש.

המבקשת על פיה טענותיה שפורטו בהרחבה בבקשות שהעבירה באמצעות מזכירות ביהמ"ש, עותרת הלכה למעשה (מבלי שכיוונה בעצמה לסעיפי החוק הרלוונטיים) לפיצויו לפי כל אחת מ-2 העילות הקיימות בסעיף 80 לחוק העונשין, בנפרד.

ראשית, לטענתה המשיבה הגישה כתב אישום בעבירה שלא היו לגביה כל סיכויי הרשעה, ושנית המשיבה ובמיוחד התביעה המשטרית, התנהלה לשיטתה בחוסר תום לב.

המשיבה מצידה טוענת כי אין מקום בנסיבות כאמור לפסוק כל הוצאות כנגד המשרה. לשיטתה, המבקשת תועדה במסגרת פרויקט "שומרי הדרך", הנסיבות הנראות בסרטון וכן הנסיבות שפורטו על ידי עד התביעה (שומר הדרך) מעלות חשד לכאורה לביצוע העבירה ע"י המבקשת והיה מקום לרישום הדו"ח. משלב זה ברור היה כי המבקשת צריכה להתייצב בבית המשפט לבירור אשמתה.

לטענת המשיבה אין בנסיבות כאמור משום פגיעה במבקש, נהפוך הוא, מרגע שהמשיבה הסכימה מסיבותיה שלה, לחזור בה מהאישום, גם אם המשמעות היא "זיכוי" של המבקשת, הרי שהמבקשת "הרוויחה מכך", שכן "מי לידה יתקע" כי לו היתה מנהלת הוכחות בתיק, היה בסופו של יום מזוכה.

על פי ב"כ המשיבה, לאחר בדיקתה את נסיבות העבירה, את עברה התעבורתי של המבקשת, נוכח העובדה כי נדרשים

להתייצב בבית המשפט לשיבת ההוכחות 4 עדי תביעה, בהם 3 שוטרים המגיעים מהמטה הארצי בירושלים, ובהתחשב בשיקולים של עניין ציבורי, למרות שבידה ראיות ברורות לכאורה לביצוע העבירה, הוחלט לבקש את ביטול כתב האישום.

הודעה נמסרה מראש למבקשת והדין בוטל ללא התייצבות נוספת בביהמ"ש. כמו כן, העמדה גובשה סופית לאחר שהעניין נבדק על ידי הממונים על התביעה דבר שדרש זמן. מועד ההוכחות נקבע כ- 5 שבועות לאחר ההקראה. ביטול כתב האישום נעשה לפיכך תוך זמן סביר.

דין והכרעה:

המסגרת הנורמטיבית

עתירת המבקשת לקבלת פיצוי והשבת הוצאותיה נסמכת על סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 הקובע כי נאשם שזוכה או שכתב אישום בעניינו בוטל בהתאם לסעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, רשאי לעתור להשבת הוצאות הגנתו או לפיצוי בגין מעצרו או מאסרו, וזאת אם יוכיח כי מתקיימת אחת מ-2 העילות המנויות בחוק. העילה אחת, עניינה כי **"לא היה יסוד להאשמתו"** של הנאשם ואילו השנייה עניינה בכך שהתקיימו **"נסיבות אחרות המצדיקות זאת"**.

העילה הראשונה - "לא היה יסוד להאשמה":

ביהמ"ש העליון קבע פעם אחר פעם כי המבחן הנדרש לקיומה של העילה הראשונה הוא מבחן "התובע הסביר" ו"הסיכוי הסביר להרשעה" [ראה: ע"פ 4466/98 דבש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) ; ע"פ 1767/94 יוסף נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) ; ע"פ 2366/03 עסאף נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)]. בהתאם לאמת מידה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי האם נוכח התשתית הראייתית שהייתה מונחת בפני התביעה, היה תובע סביר וזהיר מגיע למסקנה שיש מקום להגשת כתב אישום.

ביהמ"ש ייתן דעתו לאופי הזיכוי, להתנהלות החקירה והתביעה ולאופן בו נוהל ההליך. רק במקרים חריגים ביותר בהם - **"מלכתחילה לא היה מקום להעמיד את הנאשם לדין, או מפני שהעובדות הנטענות אינן מהוות עבירה מבחינה משפטית, או מפני שהיה ברור מראש שחומר הראיות שבידי התביעה לא יספיק להשגת הרשעה בפלילים"** יקבע כי יש לפצות את הנאשם. [ראה ע"פ 1524/93 מיכאלשווילי נ' מדינת ישראל, פ"ד מח (2) 650 (1994) ובפרשת דבש להלן].

בע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (10.05.10) הבהיר ביהמ"ש העליון את **הלכת דבש** הנ"ל, וקבע כי **"מדובר איפוא, בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר או אי סבירות מהותית ובולטת ... מטבע הדברים התממשות עילה זו צפויה להיות נדירה"**.

העילה השנייה - "נסיבות אחרות המצדיקות זאת":

בעוד שהעילה הראשונה צרה ומצומצמת ומעטים המקרים בהם ימצא ביהמ"ש כי אכן היא מתקיימת, העילה השנייה מנוסחת באופן עמום ומאפשרת לביהמ"ש שיקול דעת רחב.

בע"פ 7826/96 רייש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (08.05.97), מנה כב' הש' זמיר רשימת שיקולים, באשר להתקיימותה של עילה זו, אם כי קבע כי אין מדובר ברשימת שיקולים סגורה. ראוי להביא את דבריו כלשונם:

"האם החקירה נפתחה והאישום הוגש בתום לב, או שמא הנאשם נפל קורבן לעלילת שווא או לשיקולים זרים; האם החקירה נוהלה באופן ראוי, כגון: האם טענת אליבי של הנאשם נבדקה כנדרש והאם נערכה חקירה לעדים שנדרש לחקור אותם; האם התביעה נוהלה באופן שהכביד על הנאשם ללא הצדקה, וכתוצאה נגרמו לו הוצאות יתירות או מעצרו התמשך מעבר לנדרש; האם המשפט התארך יתר על המידה, ללא הצדקה, בעוד הנאשם נתון במעצר, ובלי שניתן לייחס את התארכות המשפט לנאשם עצמו; האם הנאשם ניסה לשבש את מהלך החקירה או המשפט; האם התברר בדיעבד, ואף שמלכתחילה היה יסוד להאשמה, כי לא היה מקום להגיש את כתב האישום, בשל שיקולים מיוחדים הנוגעים לנאשם, לעניין הציבורי או לנסיבות אחרות; האם בית המשפט זיכה את הנאשם מחמת הספק, בשל העדר ראיות מספיקות או בשל פגם דיוני בניהול המשפט, או שבית המשפט קבע בצורה פסקנית כי הנאשם לא ביצע עבירה".

ברע"פ 4121/09 שגיג נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), סקר ביהמ"ש העליון את ההלכה הנוהגת באשר להטלת הוצאות הגנת הנאשם על המדינה, ובהקשר להליך זה, ציין כי ההליך המתנהל בבית משפט לתעבורה, מצוי ברף התחתון של הפגיעה בזכויותיו של נאשם.

מן הכלל אל הפרט:

עתה נותר לבחון את עניינה של המבקשת והאם עומד הוא באחת מן העילות המצדיקות פיצוי ותשלום הוצאותיה, שכן המבקשת זוכתה ועמדה בתנאי הסף לתחולתו של סעיף 80 לחוק העונשין.

האם "לא היה יסוד לאשמה":

כאמור, מדובר בעילה צרה מאוד, אשר ניתן יהיה להיכנס לגדרה במקום בו התנהלות המאשימה הייתה חסרת תום לב, זדונית או בלתי סבירה באופן מהותי.

לאחר שהוצג בפני דו"ח ההזמנה לדין שהיה בידי התובע שאישר בחתימתו את הגשת כתב האישום בביהמ"ש, אני סבור כי על פי מבחן ה"תובע הסביר", לא ניתן לקבוע כי לא היה בסיס להעמדתה לדין של המבקשת ואף לא כי מדובר בבסיס רעוע, ואסביר.

בפני התובע שבפניו הונח דו"ח ההזמנה לדין, עמד תיאור מלא של נסיבות ביצוע העבירה לכאורה, כפי שרשם "שומר הדרך", ממנו עולה תמונה לכאורית לפיה המבקשת עברה העבירה המיוחסת לה. זאת ועוד, בידי המשטרה סרטון המתעד את העבירה לכאורה, אשר מחזק את תמונת הראיות.

יוצא, אפוא, כי בפני התובע שהגיש את כתב האישום עמדה תשתית ראייתית מבוססת דיה, כך שאני קובע כי תובע סביר וזהיר היה מגיע לאותה מסקנה שיש מקום להגשת כתב האישום.

בשאלה האם החלטת התובע להגיש כתב אישום על סמך סרטון שהופק ממצלמת "שומר הדרך", מהווה מעשה רשלני במידה כזו שיש בו כדי לזכות את המבקשת בהוצאות הגנתה ובפיצוי על פי ס' 80 לחוק העונשין, אני קובע כי התשובה לכך שלילית.

לא מצאתי כל טעות או רשלנות בהחלטה להגיש כתב אישום. שאלת אמינות הסרטון - גם לאור טענת המבקשת כי הסרטון חובר מ-3 מקטעים ונערך - ראוייה להתברר במידת הצורך במסגרת ניהול הוכחות. בשלב הגשת כתב האישום אני מוצא כי היה בידי התובע די ראיות על מנת להעריך כי סיכויי ההרשעה טובים ומכאן שלא מצאתי כי כתב האישום הוגש בטעות או ברשלנות.

מעבר לדרוש, מצאתי להוסיף כי, שלא כמו במקרה זה, נקבע בעבר בפסיקת בתי המשפט, אף כי לא כל "טעות" או "מחדל" לכאורה של תובע, מצדיקה חיוב המאשימה בהוצאות ההגנה.

לאחר שהמאשימה בחרה לחזור בה מאישום, מדובר אמנם ב"זיכוי מלא" של הנאשם. עם זאת, על פי לשון סעיף 80 לחוק העונשין, ביהמ"ש "רשאי" לפסוק הוצאות, כלומר, גם כאשר ניתן זיכוי מלא - לביהמ"ש שיקול דעת לבחון האם יש להטיל תשלום הוצאות ההגנה על המאשימה, אם לאו.

אין מדובר בקביעה אוטומטית על פיה כל תוצאה של זיכוי - אם נמצא כי מלכתחילה לא היה יסוד לאשמה - משמעה היא הטלת הוצאות ההגנה על "הצד המפסיד" כלומר על המאשימה.

בע"פ 303/02 חמדן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (01.06.03), נקבע:

"זיכוי מוחלט איננו נוסחת קסם המביאה, כמו מעצמה לפיצוי ולשיפוי של הנאשם שזוכה ... בבואנו לשקול את חיוב המדינה בהוצאות ובפיצויים - נביא בחשבון את נסיבות הזיכוי כולו, ולא רק את כותרתו של הזיכוי".

[ראה גם: ע"פ 7826/96 רייש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (08.05.97) ; רע"פ 960/99 דני מקמילן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (26.08.99) ; ע"פ 12003/05 חמודה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (18.09.08) ; ע"פ 7115/04 בן ברוך נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (02.05.07) וכן בפרשת דבש להלן].

בשים לב לאמור, ולהלכה הפסוקה כפי שצוטט לעיל, אני סבור כי לא מתקיימת העילה הראשונה הקבועה בסעיף 80 לחוק העונשין וכי היה יסוד לאשמה, בעת הגשת כתב האישום, והתביעה לא פעלה באופן חסר תום לב, זדוני או בלתי סביר באופן מהותי.

האם מתקיימות "נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי המבקש":

בבחינת מכלול הנסיבות שהובילו לזיכוי המבקשת, לא מצאתי נסיבות המצדיקות פיצוי למבקשת.

בהקבלה ל"רשימת השיקולים" שמנה ביהמ"ש העליון (פרשת "רייש" ופרשת "דבש", לעיל) אני מוצא כי עתירתה של המבקשת כעת להוצאות בסך 5000 ₪, כמו גם מסמך "תביעה שכנגד" שהגישה במזכירות ביהמ"ש עוד בטרם הדיון, בו היא תובעת סכום של 15,000 ₪, אינה מידתית ואינה מעוגנת בחוק או במציאות.

המבקשת התייצבה כאמור לדיון אחד בלבד בבית המשפט, בעקבותיו חזרה המשיבה מאישום.

מלאכתו של בית המשפט ב"עשיית משפט" משמעותה המובהקת ביותר היא בחתירה ל"חקר האמת". אני מוצא כי חקר האמת נעשה במקרה זה, לפני ולפנים.

המבקשת טענה לחפותה ובקשה לשוות לדו"ח שנרשם לה הילה של מעשה "רדיפה" של המשטרה נגדה וכנגד נהגים אחרים. לא למותר לציין, כי לא מצאתי שמך ראייה לחשוד במשטרה כי היא רודפת נהגים באופן בו טענה המבקשת.

המבקשת ביקשה להישפט וזו כמובן זכותה המלאה. בקשתה להישפט, משמעותה עתירה לביהמ"ש לחקר האמת. בקשה זו, אינה מתיישבת עם התנהגותה מאוחר יותר בבית המשפט, כאשר המבקשת מתנגדת למעשה לחזרה מאישום, על פי הצעת בית המשפט, ודורשת שמיעת המשפט כעקרון (בדברים מפורשים שאמרה בפני ולא נרשמו בפרוטוקול על מנת לא לכבול את המבקשת).

כמה מילים על "שימוש לרעה" בהליכים משפטיים:

זכות לכל נאשם בהליך פלילי לכפור בעובדות כתב האישום, למען הוכחת חפותו. ואולם, גם לזכות זו סייגים, כאשר אל לו לנאשם לעשות שימוש לרעה בהליכים המשפטיים ולנהל הליך "סרק".

על כך עמד בית המשפט העליון, כבוד השופט י' עמית בבש"פ 5540/13 עודה חדר נ' מדינת ישראל:

"מערכת המשפט מגלה רגישות מיוחדת להליך הפלילי, על מנת שלא לנעול חלילה דלת בפני מי

עמוד 6

שמבקש להיאבק על חפותו. ברם, אל לבית המשפט לשבת בחיבוק ידיים נוכח שימוש לרעה בהליכי סרק "ואת המחיר הנלווה לניצולם לרעה של ההליכים ניתן ואף ראוי לגבות מן האחראי לו" (רע"פ 567/09 אבו ח'יט נ' מדינת ישראל).

כאשר מדובר בחוסר תום לב, ראוי ונכון היה אף להטיל הוצאות על המבקש. ראה דברי בית המשפט העליון, כבוד השופט ס' גובראן רע"פ 5399/10 מוחמד חסן סראמה נ' מ"י, (פורסם בנבו):

"החלטת בית המשפט המחוזי להטיל על המבקש הוצאות בוססה בקצרה על שתי החלטות של ערכאה זו באשר לתום-ליבו הספציפי של המבקש, ובשל כך, ננקטה נגדו סנקציה של הוצאות במשפט הפלילי...".

ובהמשך, דברי כבוד השופט רובינשטיין אשר קבע כי:

"אכן, דלתי בתי המשפט פתוחות במקום שהמחוקק פתחן, אך להליכי סרק, שמטרתם לאפשר למפר החוק ליהנות מהפרתו עוד, צריך להיות מחיר גם על ידי הוצאות".

ברע"פ 567/09 אבו ח'יט נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו):

"את המחיר הנלווה לניצולם לרעה של ההליכים ניתן ואף ראוי לגבות מן האחראי לו, וזאת בכפוף לעקרונ היסוד בדבר מידתיותה של הפעולה השלטונית".

סיכום והחלטה:

לאחר בחינת מכלול הנסיבות מצאתי כי בידי המשטרה די ראיות לכאורה להגשת כתב האישום. בנוסף לא מצאתי טעות, רשלנות ובוודאי שלא זדון או רדיפה של המבקשת.

תוך שאני לוקח בחשבון את העובדה כי המשיבה חזרה מאישום לאחר ישיבה אחת בלבד, אני סבור כי אין מקום להטיל הוצאות או פיצוי המבקשת, על המשיבה.

בידי התובע שאישר את הגשת הדו"ח ככתב אישום לביהמ"ש, היו ראיות לכאוריות מספיקות לקבוע כי **"יש יסוד לאשמה"**. התובע פעל כתובע סביר, ובוודאי שלא פעל בחוסר תום לב, זדוני או בלתי סביר באופן מהותי. בנוסף, בנסיבות זיכוי של המבקשת כאמור, ולאחר בחינת השיקולים המקובלים, לא מצאתי כי מתקיימות **"נסיבות אחרות"** המצדיקות את פיצוי המבקשת במקרה זה.

לא זו אף זו, יש לזכור כי בסופו של יום המבקשת זוכתה. בנסיבות אחרות, לו היה דיון ההוכחות מתקיים, לא היה מובטח

לה למבקשת זיכוי בביהמ"ש, כלל וכלל.

במובן זה, אני מוצא כי המבקשת "פוצתה" לחלוטין בדרך זו על ידי זיכוי מאשמה.

המבקשת עתרה לפיצוי בסכום של 5000 ₪ על פי הערכתה ולא פרטה כיצד הגיע לחישוב סכום זה.

סיכומי של דבר, מהנימוקים כמפורט לעיל, מצאתי כי לא נתקיימה אף אחת מ-2 העילות המצדיקות את חיוב המשיבה בפיצוי המבקשת ו/או בחיובה בהשבת הוצאות הגנתה של המבקשת, על פי אף אחת מ-2 העילות החלופיות לפיצוי, הקבועות בסעיף 80 לחוק העונשין.

בשולי החלטתי אוסיף, כי יתכן והיה מקום אף לחייב את המבקשת בהוצאות אישיות בגין התנהלותה כמפורט, אולם מאחר והמשיבה בהגנותה נמנעה מלעתור לכך, ומאחר והמבקשת אינה מיוצגת, ובנסיבות העניין אמנע מכך.

בנסיבות כאמור ונוכח הנימוקים המפורטים בהרחבה בהחלטתי, הבקשה נדחית.

מזכירות תעביר החלטתי לצדדים.

זכות ערר כחוק לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

ניתנה היום, א' שבט תשפ"א, 14 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.